

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра міжнародного та європейського права

Серія «Навчально-методичні посібники»

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ РАДИ ЄВРОПИ

Навчально-методичний посібник
для аспірантів спеціальності 081 «Право»

Одеса
Фенікс
2022

УДК 341.176(4)(073)
П685

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 2 від 19.12.2022 р.)*

Укладачка *Сурілова О. О.*

За редакцією *Бехруза Х. Н.* – доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія».

Рецензенти: *Манько Д. Г.* – доктор юридичних наук, завідувач кафедри державно-правових дисциплін Міжнародного гуманітарного університету; *Стрельцова Є. Д.* – докторка юридичних наук, доцентка, завідувачка кафедри загальноправових дисциплін та міжнародного права Одеського національного університету ім. І. І. Мечнікова.

Правові основи діяльності Ради Європи : навч.-метод. посіб. для аспірантів спец. 081 «Право» [Електронне видання] / укл. О. О. Сурілова, за ред. Х. Н. Бехруза ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2022. – 52 с. Режим доступу : <https://doi.org/10.32837/11300.23472>

ISBN 978-966-928-867-7

© Сурілова О. О., 2022

© Нац. ун-т «Одеська юридична академія», 2022

ЗМІСТ

Тема 1 Історія створення та розвитку Ради Європи.....

Тема 2 Інституційний механізм Ради Європи.....

Тема 3 Система принципи та джерела права Ради Європи

Тема 4 Процесуальне право Ради Європи.....

Тема 5 Європейський Суд з прав людини: правова основа діяльності, структура, склад, юрисдикція.....

Тема 6 Міжнародне співробітництво у рамках Ради Європи у сфері захисту прав людини.....

Тема 7 Діяльність Ради Європи у сферах демократичного розвитку.....

Тема 8 Співробітництво Ради Європи з Україною.....

Питання до іспиту.....

Передмова

Після вступу України до Ради Європи й ратифікації Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, правова система України зазнала значних змін у напрямку демократизації держави і суспільства, верховенства

права й захисту прав і основоположних свобод людини. Ці зміни, а також поступова гармонізація законодавства України та її входження до європейського правового простору потребують від українських юристів зовсім іншої якості підготовки й, насамперед, досить чіткого уявлення щодо європейської системи захисту прав людини, положень Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та багатьох інших документів Ради Європи, а також правових аспектів імплементації та застосування цих норм в Україні. Навчальна дисципліна «Правові аспекти діяльності Ради Європи» сприяє отриманню поглиблених знань про правовий статус, закономірності формування та функціонування Ради Європи, яка являє собою найбільш впливову організацію з забезпечення прав людини на Європейському континенті. За час свого існування Рада Європи створила цілісну правову систему, яка базується на європейських морально-політичних цінностях та міжнародно-правових принципах та займає невід'ємне місце в системі міжнародного права. Україна, як член Ради Європи визнає верховенство права Ради Європи та здійснює гармонізацію національної правової системи до стандартів Ради Європи. Тому невід'ємне місце у структурі курсу займає вивчення положень українського законодавства, що налагоджують процес взаємодії органів державної влади України та інститутів Ради Європи.

Робоча програма дисципліни "Право Ради Європи" розроблена у відповідності до Освітньо-професійної програми вищої освіти за професійним спрямуванням 081 "Право".

Як додаток до лекцій, пропонуються семінарські заняття, що дозволять студентам більш докладно ознайомитися з текстами джерел правових основ діяльності Ради Європи та поглибити розуміння основних механізмів діяльності Ради Європи.

Метою дисципліни є з'ясування закономірностей функціонування Ради Європи та правових засад її діяльності, вдосконалення уявлень про порядок

роботи Європейського суду з прав людини, механізми виконання його рішень та постанов, а також про тенденції взаємодії України та Ради Європи та напрямів вдосконалення національного законодавства з метою приведення його у відповідність до європейських стандартів.

Після успішного засвоєння курсу здобувач

буде орієнтуватися в системі та термінології права Ради Європи

знати основні аспекти правового регулювання окремих сфер суспільного життя Ради Європи

орієнтуватися в особливостях правового статусу інститутів Ради Європи

вміти враховувати як позитивний, так і негативний досвід вирішення проблем в праві Ради Європи

оволодіє основними знаннями в сфері діяльності Європейського суду з прав людини та значенням його в механізмі захисту прав людини;

буде здатним прогнозувати аналізувати та інтерпретувати подальші форми взаємодії правових систем України та Ради Європи.

Тема 1 Історія створення та розвитку Ради Європи

Лекційний курс

Ідея інтеграції Європи в історії політико-правової думки. Створення Ради Європи. Характеристика Статуту Ради Європи. Склад, мета та завдання Ради Європи. Порядок приєднання та виходу, призупинення членства Ради Європи. Місце розташування Ради Європи, офіційні та робочі мови, фінансові та операційні ресурси, привілеї та імунітети.

Вступ до теми

Відправною подією в історії її створення Ради Європи стала промова Вінстона Черчилля 19 вересня 1946 року в Університеті Цюриха, в якій він, запропонував, на зразок Сполучених Штатів Америки, створити Сполучені

Штати Європи – для подолання розколу континенту і катастрофічних наслідків Другої світової війни: «Якщо спочатку всі держави Європи не бажають чи не можуть приєднатися до угоди, проте ми повинні продовжувати збирати і об'єднувати тих, хто хоче і може. – заявив Черчилль у Цюриху. Ідея здобувала серед європейських політиків нових і нових прибічників. Був підготовлений [Статут Ради Європи](#), який 5 травня 1949 року підписали десять держав-засновниць: Бельгія, Велика Британія, Данія, Ірландія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Норвегія, Франція і Швеція. Тоді ж було заявлено, що до цієї десятки може приєднатися будь-яка інша європейська країна, яка сповідує принципи верховенства права і гарантує дотримання основних прав людини і свободи для своїх громадян. І першим помітним кроком у діяльності РЄ стало прийняття в 1950 році Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, яка згодом лягла в основу створення Європейського суду з прав людини. На сьогодні членами Ради Європи є 47 держав.

Статут головним установчим документом, на підставі якого була заснована Рада Європи. В Статуті визначаються правові засади діяльності організації: її мета та основні завдання, принципи діяльності (захист прав людини, плюралістичної демократії, верховенства права), компетенція, організаційна структура, порядок приєднання або виключення з її складу держав-членів, фінансові питання тощо.

Метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами для збереження та втілення в життя ідеалів і принципів, які є їхнім спільним надбанням, а також сприяння їхньому економічному та соціальному прогресу. Ця мета досягається за допомогою органів Ради шляхом обговорення питань, що становлять спільний інтерес, шляхом укладання угод та здійснення спільних заходів в економічній,

соціальній, культурній, науковій, правовій та адміністративній галузях, а також у галузі захисту та збереження і подальшого здійснення прав людини і основних свобод. Участь у Раді Європи не впливає на співробітництво її членів з Організацією Об'єднаних Націй та іншими міжнародними організаціями або союзами, членами яких вони є. Кожний член Ради Європи обов'язково повинен визнати принципи верховенства права та здійснення прав людини і основних свобод всіма особами, які знаходяться під його юрисдикцією, а також повинен відверто та ефективно співробітничати в досягненні мети Ради.

Комітет Міністрів може запропонувати стати членом Ради Європи будь-якій європейській державі. Будь-яка держава, що отримує таку пропозицію, стає членом Ради з моменту здачі на зберігання від її імені Генеральному секретарю документа про приєднання до цього Статуту. Перш ніж зробити пропозицію, Комітет Міністрів визначає кількість місць представників, на які пропонується член матиме право в Консультативній асамблеї, а також частку його фінансового внеску.

Будь-який член Ради Європи може вийти з неї шляхом офіційного повідомлення Генерального секретаря про свій намір. Будь-який член Ради Європи, який грубо порушив статтю 3 Статуту, може бути тимчасово позбавлений права представництва, і Комітет Міністрів може попросити його вийти з Ради. Якщо такий член Ради не виконує це прохання, Комітет може прийняти рішення про припинення його членства в Раді, починаючи з дати, яку може визначити Комітет. Штаб-квартира Ради Європи розташована у міст Страсбург, Франція і вона має зовнішні офіси та представництва в інших міжнародних організаціях. Рада Європи є юридичною особою. Вона правоздатна укладати договори, набувати

нерухоме та рухоме майно, розпоряджатися ним та порушувати правові процедури. У цих питаннях. Генеральний секретар діє від імені Ради Європи. Привілеї та імунітети Ради Європи передбачає Генеральна угода про привілеї та імунітети Ради Європи від 02.09.1949р.

Питання до практичного заняття

1. Ідея інтеграції Європи в історії політико-правової думки. Створення Ради Європи.

2. Характеристика Статуту Ради Європи.

3. Склад, мета та завдання Ради Європи.

4. Порядок приєднання та виходу, призупинення членства Ради Європи.

5. Місце розташування Ради Європи, офіційні та робочі мови, фінансові операційні ресурси, привілеї та імунітети

Література до теми

1. Статут Ради Європи від 05. .05. 1949
URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>

2. Генеральна угода про привілеї та імунітети Ради Європи від 02.09.1949р. URL https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001#Text

3. Аббакумова Д.В Членство в Раді Європи та захист прав людини // Юридичний науковий електронний журнал
URL: http://www.lsej.org.ua/3_2020/108.pdf

4. Куровська І.А. Принцип верховенства права в установчих актах Ради Європи // Науковий вісник публічного та приватного права 2018. Випуск 6, том 3, 175-179. URL: http://nvppp.in.ua/vip/2018/6/tom_3/31.pdf

5. Санченко А. Є. До питання про acquis Ра
Європи. URL: file:///C:/Users/Mikhail/Downloads/bmju_2011_8-9_12.pdf

Теми рефератів:

- Передумови заснування Ради Європи.
- Цілі та принципи Ради Європи та їх еволюція

Тема 2 Інституційний механізм Ради Європи

Лекційний курс Комітет Міністрів: склад та структура, членство, повноваження, порядок роботи. Парламентська Асамблея: склад та структура, членство, повноваження, порядок роботи. Взаємовідносини між Комітетом Міністрів та Парламентською Асамблеєю. Конгрес місцевих і регіональних органів влади. Контролюючі органи Ради Європи

Вступ до теми:

Рада Європи складається з декількох інституцій.

1. Генеральний секретар веде засідання і представляє Раду Європи. Генеральний секретар обирається Парламентською Асамблеєю терміном на п'ять років і очолює організацію. Вона відповідає за стратегічне планування та керівництво програмною діяльністю та бюджетом Ради Європи. Вона очолює та представляє Організацію. Парламентська асамблея також обирає заступника Генерального секретаря терміном на п'ять років. Вибори заступника Генерального секретаря проходять окремо від виборів Генерального секретаря.

2. Комітет міністрів, до складу якого входять міністри закордонних справ держав-членів та їх представники, діє як основний орган, що приймає рішення. Це керівний орган Ради Європи, який складається з міністрів закордонних справ кожної держави-члена або їх постійних дипломатичних представників у Страсбурзі. Комітет міністрів визначає політику організації та затверджує її бюджет і програму заходів.

3. Парламентська Асамблея забезпечує демократичний форум

для обговорення та спостереження за виборами; її комітети відіграють важливу роль у розгляді поточних питань. Парламентська Асамблея складається з 324 членів парламенту з 47 держав-членів. Асамблея обирає Генерального секретаря, Комісара з прав людини і суддів Європейського суду з прав людини. Вона створює демократичний простір для обговорення і спостерігає за виборами; її комітети відіграють важливу роль у вивченні актуальних проблем. Для опрацювання питань з відповідної тематики в Асамблеї функціонують 8 комітетів: з політичних питань та демократії; юридичних питань і прав людини; соціальних питань, охорони здоров'я та сталого розвитку; питань міграції, біженців і переміщених осіб; питань культури, науки, освіти та медіа; питань рівності та недискримінації; правил процедури, імунітетів та інституціональних зв'язків; питань виконання обов'язків і зобов'язань, що взяли при вступі до Організації держави-члени Ради Європи (Моніторинговий Комітет).

4. Уповноважений з прав людини незалежно розглядає та привертає увагу до питань, пов'язаних з порушеннями прав людини. Комісар з прав людини незалежно вирішує питання і звертає увагу на порушення прав людини.

5. Конгрес місцевих і регіональних органів влади сприяє демократичному врядуванню та здійснює моніторинг місцевих виборів. Конгрес місцевих і регіональних влад - це інституція Ради Європи, яка відповідає за посилення місцевої та регіональної демократії у 47 країнах-членах. Конгрес складається з двох палат - Палати місцевих влад та Палати регіонів, а також трьох комітетів. 648 обраних місцевих представників представляють понад 150,000 місцевих та регіональних органів влади.

6. Конференція міжнародних неурядових організацій представляє громадянське суспільство і сприяє демократичній

участі. Конференція включає близько 400 міжнародних неурядових організацій. Вона створює життєво важливий зв'язок між політиками і громадянами, а також є голосом громадянського суспільства у Раді Європи. Експертиза неурядових організацій та їх близькість до європейських громадян мають велике значення для роботи Ради Європи.

Контролюючі органи

1. Група держав із боротьби з корупцією (GRECO)
2. Європейський комітет з попередження тортур і нелюдського поводження або такого, що принижує гідність, чи покарання (CPT)
3. Група експертів з питань протидії торгівлі людьми (GRETA)
4. Європейська комісія з ефективності правосуддя (CEPEJ)
5. Комітет експертів з оцінки заходів протидії легалізації злочинних доходів і заходів з фінансуванням тероризму (MONEYVAL)
6. Європейська комісія проти расизму та нетерпимості (ECRI)
7. Європейський комітет з соціальних прав (ECSR)
8. Консультативний комітет з Рамкової конвенції про захист національних меншин
9. Комітет експертів Європейської хартії регіональних мов і мов меншин

Європейський суд з прав людини здійснює нагляд за виконанням Конвенції в державах-членах. Фізичні особи можуть подавати заяви про порушення прав людини до Страсбурзького Суду після того, як у відповідній державі-члені вичерпано всі можливості оскарження. Рада Європи є провідним надавачем підтримки забезпеченню прав людини.

Питання до практичного заняття

1. Комітет Міністрів: склад та структура, членство, повноваження, порядок роботи.
2. Парламентська Асамблея: склад та структура, членство, повноваження, порядок роботи. Взаємовідносини між Комітетом Міністрів та Парламентською Асамблеєю.
3. Конгрес місцевих і регіональних органів влади
4. Контролюючі органи Ради Європи

Література:

1. Аббакумова Д. В. Комітет Міністрів Ради Європи: міжнародно-правова природа та повноваження : монографія Х. : Право, 2016. 256 с.
2. Аббакумова Д. Створення та становлення Комітету Міністрів Ради Європи Юридичний вісник. - 2014. - № 2. - С. 206-210. URL:: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urid_2014_2_37.
3. Аббакумова Д. В. Процедурні аспекти функціонування Комітету Міністрів Ради Європи Журнал східноєвропейського права. 2018. № 57. С. 25-33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jousepr_2018_57_5.
4. Верховна Рада України офіційний веб-портал Парламентська асамблея Ради Європи URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/mpz2/organizations.mpo_info?o_id=64
5. Святун О.В. Діяльність Ради Європи щодо протидії сучасним формам рабства Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 87 (Частина I), 2009. С.85-89 URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/404/371>
6. Статут Групи держав по боротьбі з корупцією (GRECO) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
7. Шварцева М. Загальна характеристика правових актів парламентської

асамблеї Ради Європи URL: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/114-118

8. Шварцева М. І. Місце та значення Парламентської Асамблеї в системі органів Ради Європи Актуальні проблеми права: теорія і практика : зб. наук. пр. № 27. Луганськ : СПД Рєзніков В. С., 2013. С. 588–598. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21

9. Шварцева М. І. Спеціальні статуси держав при Парламентській Асамблеї Ради Європи Юридичний науковий електронний журнал : електр. наук. фах. журн. – Запоріжжя, 2015. – № 4. URL: http://www.lsej.org.ua/4_2015/84.pdf

Теми рефератів:

1. Статутні органи Ради Європи
2. Парламентська асамблея Ради Європи як політичний форум європейських держав.

Тема 3 Система, принципи та джерела права Ради Європи

Лекційний курс Право Ради Європи як підсистема міжнародного прав. Правова система Ради Європи. Джерела права Ради Європи.

Вступ до теми:

Для забезпечення процесів політичної інтеграції, сприяння економічному та соціальному розвитку, розвитку культури, науки та управління, а також для підтримання і подальшу реалізацію прав людини і фундаментальних свобод в повоєнній Європі була створена міждержавна (міжурядова) регіональна організація – Рада Європи. головним пріоритетом у роботі Ради Європи є захист прав та основних свобод людини у державах-учасниках. Рада Європи є суб'єктом міжнародного публічного права з усіма притаманними йому (суб'єкту) основними ознаками. Тому система права Ради Європи – невід'ємна частина міжнародного

права, яка утворюється і функціонує на підставі основних принципів і норм міжнародного права. Правова природа, правовий статус і багаторічна практика Ради Європи це підтверджують. Система права Ради Європи включає в себе принципи, а також сукупність норм договірних права, інституційного права і норм, що містяться в юрисдикційних актах Європейського суду з прав людини. Створення і дія норм наднаціонального характеру в рамках правозахисного механізму Конвенція (ЄКПЛ) – Суд (ЄСПЛ) є його унікальною особливістю і дає підстави для його виділення в особливу підсистему міжнародно-правової системи, вказує Т.О. Анцупова.

За більш ніж 50-річний період функціонування Ради Європи сформувалася її правова система. В основі формування правової системи Ради Європи є загальноєвропейські закономірності розвитку, інтеграційні та інші процеси, пов'язані з впровадженням у практику ідеї "єдиної стабільної Європи". Формування правової системи Ради Європи відбувалося під впливом як романо-германського, так і англо-американського типу правової системи, а також у відповідності з принципами міжнародного універсального права. Правова система Ради Європи включає: право Ради Європи як сукупність юридичних норм, обов'язкового та рекомендаційного характеру та їхніх офіційних джерел (конвенцій тощо), що складають частину сучасного міжнародного гуманітарного права; юридичну практику діяльності політико-правових інститутів Ради Європи у сфері захисту прав людини та вирішення інших статутних завдань, котрі формують прецедентне право; основні інститути Ради Європи.

ACQUIS PE консолідував масив знань, правових принципів і норм, котрі визнані суб'єктами її права як загальноприйнятні та такі, що не піддаються сумніву, й легітимізовані у Статуті PE та її праві.

Пропонується така дефініцію: «*acquis* Ради Європи є синергичною матерією європейського політико-правового досвіду, загально сприйнятих ідей і поглядів, морально-етичних цінностей, легітимізованих у Статуті РЄ та її праві, форм їх реалізації у правотворчості та діяльності РЄ і суб'єктів її права, щодо впровадження зазначених надбань у національні право, законодавство та практику у сферах прав людини, демократії та верховенства права на засадах доктрини міжнародного права.

Джерельна база *acquis* РЄ є дуже обширною та розгалуженою. Найбільш вагомими його джерелами є правові акти, до яких відносяться багатосторонні договори (конвенції, угоди, кодекс, хартії з протоколами), рекомендації КМРЄ державам–членам, рекомендації, резолюції та висновки ПАРЄ і КМРВЄ, рішення Європейського суду з прав людини та ін. Водночас *acquis* охоплює документи, які є інструментами, що супроводжують процес розробки, ухвалення та імплементації вищезазначених правових актів – правила процедури, порядки денні, наукові дослідження, посібники, офіційні та неофіційні звіти, декларації самітів тощо.

Правові акти є одночасно джерелами *acquis* і права РЄ, адже базуються на основних міжнародно-правових принципах, створюють норми права, які входять до правових інститутів і галузей права, що є елементами системи права РЄ. Суб'єктами створення *acquis* та права РЄ, а також їх «споживачами» є держави–члени цієї міжнародної організації безпосередньо або через своїх представників різного статусу, держави та міжнародні організації, що співпрацюють з РЄ, поділяючи її інтереси та статутні цінності. Предметом *acquis* та права РЄ є міжнародні відносини співпраці, що складаються з приводу окреслених цією організацією спільних цінностей, окреслених Статутом.

Правова система Ради Європи має внутрішню структуру, що складається із стійкої єдності суб'єктів міжнародного права, а також зв'язків між ними, які об'єктивуються через поведінку, діяльність суб'єктів, у більшості випадків, у правові відносини. Ці відносини є, насамперед, міждержавними, владними. Проте, ця структура була б неповною, а система не функціонувала б, якби у ній була відсутня третя її частина – нормативна, яка виконує основну роль у виникненні зв'язків між суб'єктами. Насамперед, це стосується права Ради Європи (сукупності юридичних норм) та зовнішніх форм його об'єктивізації. Нормативна частина правової системи Ради Європи містить як систему права, так і форми об'єктивізації норм права, що її складають, але поряд з цим вона функціонує у правовому просторі де "пересікаються" як норми міжнародного права (універсального та регіонального), так і внутрішньодержавного. Предметом регулювання досить часто є відносини щодо забезпечення (регулювання, охорони та захисту) прав людини. Створюючи міжнародно-правові норми у межах Ради Європи, держави узгоджують свої інтереси, формулюють їх у відповідності з основними принципами міжнародного права. Щоб відповідати інтересам більшості держав норми уніфікуються, їм надається абстрактний, загальний характер, який визначає особливості застосування заходів примусу. Об'єктивізація таких норм у конвенціях та інших міжнародно-правових договорах дозволяє найбільш ефективно набути універсального характеру.

Серед джерел права Ради Європи нормовстановлюючі властивості безумовно мають договори (конвенції, хартії, угоди). Також нормовстановлюючий характер мають юрисдикційні акти Європейського суду з прав людини. В рамках системи права Ради Європи, можна виділити наступні джерела, що складають інституційне право Ради Європи. Це акти

статутних органів та деяких спеціалізованих Установ Ради Європи, такі як, наприклад: – Рекомендації, Резолюції та Звернення Комітету Міністрів Ради Європи; – Рекомендації, Резолюції, Висновки та Накази ПАРЄ; – Рекомендації, Резолюції та Висновки Конгресу місцевих та регіональних влад Європи; – акти інших спеціалізованих установ Ради Європи. Правова система Ради Європи, яка є важливою формою європейської правової інтеграції, на протязі більш ніж 50 років сприяла реалізації ідеї європейської єдності. Право РЄ динамічно розвивається, і нині ця міжнародна організація цілеспрямовано працює над удосконаленням системи своєї діяльності та зростанням впливовості її права.

Питання до практичного заняття

1. Право Ради Європи як підсистема міжнародного права
2. Правова система Ради Європи
3. Принципи права Ради Європи
3. Джерела права Ради Європи.

Література:

1. Анцупова Т. О.. Право Ради Європи як особлива підсистема міжнародного права Міжнародні читання з міжнародного права пам'яті професора П.Є. Казанського : матер. третьої міжнар. наук. конф. (м. Одеса, 2–3 листопада 2012 р.) / Одеса : Фенікс, 2012. С. 571-574 URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/3608>.
2. Луць Л. Правова система Ради Європи: міжнародно-правові та загальнотеоретичні аспекти Вісник Львівського університету. Серія юридична. Львів, 2002. Вип. 37. С. 57-63. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua> ›
3. Мавроматі О. Є. Поняття та види джерел інституційного права Ради Європи URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/>
4. Попко Є. В. Правова природа актів часткових структур Ради

Європи. Право і суспільство. 2015. № 5.2(3). С. 15-23.: URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2015_5.

5. Санченко А. Загальні теоретико - правові характеристики права Ради Європи Публічне право.2011.№3.С. 313-319 URL: <http://www.yourfuture.org.ua/ua/pb/2011/3/Sanchenko.pdf>

9. Центр Європейських політичних досліджень, Брюссель. URL :<http://www.ceps.be>

Теми рефератів

Джерела м'якого права у правовій системі Ради Європи

Сучасні тенденції розвитку права Ради Європи

Тема 5 Процесуальне право Ради Європи

Лекційний курс. Міжнародне процесуальне право і процесуальне право Ради Європи (широке і вузьке розуміння міжнародного процесуального права). Система процесуального права Ради. Принципи та норми процесуального права Ради Європи. Правотворчий процес в Раді Європи.

Вступ до теми:

Матеріальне право характеризується визначенням конкретних суб'єктивних прав і юридичних обов'язків учасників суспільних відносин. Процесуальне право визначає порядок, способи реалізації прав і обов'язків, у тому числі – порядок захисту, охорони і відновлення порушених прав. Процесуально-правові форми, правові процедури є важливою юридичною гарантією реалізації прав і свобод особи, необхідною умовою ефективної дії усього права. Якісні показники розвитку й існування права залежать від рівня його процесуалізованості.

Під міжнародним процесуальним правом слід розуміти «самостійну галузь міжнародного права, яка складається з принципів і норм, що комплексно регулюють міжнародні відносини, які складаються в процесі організації та проведення міжнародного судочинства, а також забезпечення його ефективності. Це – сукупність норм, які регулюють порядок реалізації матеріальних норм МП, прав і обов'язків держав і міжнародних організацій. МПП, як і міжнародне право в цілому, активно впливає на внутрішнє право, а саме на *процесуальну* частину внутрішнього права, правила внутрішнього судочинства, на кримінальний і цивільний процес. Норми міжнародного процесуального права обслуговують: а) застосування норм МП державами і міжнародними організаціями; б) міжнародне правосуддя; в) порядок застосування санкцій. Основними джерелами ХВ є міжнародні договори, звичаї, акти внутрішнього права міжнародних організацій (правила процедури міжнародних судів/трибуналів), постанови, рішення міжнародних судів/трибуналів. Процесуальні норми договорів передбачають створення міжнародних органів (комітетів, організацій), порядок прийняття на себе державами зобов'язань за договором і виконання норм договору, визначають юрисдикцію держав стосовно того чи іншого питання, злочину, порядок реалізації санкцій норм. Прикладом можуть служити норми конвенцій про правову допомогу, зокрема, в тому, що стосується визнання та виконання судових рішень з кримінальних, цивільних та інших справах.

Як міжнародне процесуальне право так і процесуальне право Ради Європи доцільно розуміти у широкому та у вузькому сенсі.

Процесуальне право Ради Європи широкому сенсі – це правова цілісність, що ґрунтується на системі правових нормативів та цінностей і складається з упорядкованих процесуальних норм і принципів, які

регулюють процесуальні правовідносини у рамках правотворчого і правореалізаційного процесів у Раді Європи. Правовий процес у Раді Європи - це стадійна послідовність правових процедур, що у сукупності спрямовані на досягнення правової мети. У вузькому сенсі розуміння процесуального права Ради Європи обмежується рамками судового процесу (Анцупова Т.О).

Структура процесуального права Ради Європи - це внутрішня організація системи процесуального права Ради Європи, що характеризується особливими зв'язками та порядком взаємодії між його елементами: типами правового процесу, видами правового процесу і правовими процедурами. Виділено два елементи (у формі виконуваних функцій), які перебувають на вищому рівні організації функціональної структури процесуального права Ради Європи: правотворчість і правореалізація.

Систему принципів процесуального права Ради Європи складають: загальні принципи права; основні принципи міжнародного права; загальні принципи процесуального і матеріального права Ради Європи; спеціальні принципи процесуального права Ради Європи. Під спеціальними принципами процесуального права Ради Європи розуміються зумовлені загальновизнаними принципами міжнародного права і закріплені в процесуальних договірних, звичаєвоправових джерелах або джерелах прецедентного права Європейського суду з прав людини основні засади правотворчого і правореалізаційного процесів, звернені до їх учасників. Спеціальні принципи процесуального права Ради Європи виражають його сутність, спрямованість і визначають зміст процесуальних форм механізму правового регулювання Ради Європи. Спеціальні принципи процесуального права класифіковано на: 1) спільні принципи

правотворчості й правореалізації; 2) спеціальні принципи правотворчості й правореалізації; 3) окремі спеціальні принципи, що застосовуються в рамках різних видів правового процесу Ради Європи. Принципи судового процесу в Раді Європи складаються з принципів судочинства; принципів правосуддя, що функціонально пов'язані із судочинством; та принципів правотворчості Європейського суду з прав людини.

Європейський Суд з прав людини: правова основа діяльності, структура, склад, юрисдикція

Європейський суд з прав людини – це міжнародний суд, створений з метою контролю за дотриманням країнами-членами Ради Європи їхніх зобов'язань за Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. Кожна держава, що підписала Конвенцію, визнає юрисдикцію Суду.

ЄСПЛ у повному складі складається з 47 суддів та Секретаріату. Судді розглядають справи та виносять рішення в складі таких (формацій: в якості судді, що засідає одноособово, в складі комітету, палати або Великої палати. При цьому всі судді ЄСПЛ закріплені за секціями, які є адміністративними одиницями, до кожної з якої прикріплені різні юридичні відділи, які є частиною Секретаріату Суду. Наразі в Суді 5 секцій (плюс Фільтраційна секція). Кожна секція має свого Голову, Заступника Голови та певну кількість суддів. Палата – це секція, створена на пленарному засіданні Суду на визначений період відповідно до пункту b) статті 25 Конвенції.

Юрисдикція Суду поширюється на всі питання, які стосуються тлумачення та застосування Конвенції і протоколів до неї. Суд розглядає індивідуальні звернення, а також наділений повноваженнями щодо надання консультативних висновків щодо тлумачення Конвенції та протоколів до

неї. Рішення ЄСПЛ є обов'язковими для виконання. Крім того, обов'язковими для національних судів та правоохоронних органів є також тлумачення норм Конвенції, які дає Суд.

Юрисдикція Суду відповідно до положень ст. 32 Конвенції, поширюється на всі питання, що стосуються роз'яснення та використання Конвенції і протоколів, та розглядаються Судом справи згідно зі статтями 33 (міждержавні справи), 34 (індивідуальні справи) та 47 (консультативні висновки за запитом Комітету Міністрів) Конвенції. При виникненні спору щодо юрисдикції Суду він самостійно вирішує дане питання (ст. 32 і ст. 48 Конвенції). Юрисдикції Європейського Суду притаманний субсидіарний характер, який використовується тільки в межах Конвенції.

Предметна юрисдикція Суду здійснює захист тільки тих прав, які зазначені в Конвенції та її протоколах. Під час встановлення предметної компетенції при розгляді скарги Суд спирається на власне розуміння характеру чи змісту того чи іншого порушеного права. Проте прийняття Судом рішення щодо поданого звернення сумісності з предметною юрисдикцією з положеннями Конвенції не означає визнання Судом наявності порушення права чи прав, гарантованих Конвенцією, оскільки цьому має передувати комплексний розгляд справи як стосовно прийнятності заяви, так і стосовно суті справи. Предметна юрисдикція Суду є найбільш динамічною, оскільки відповідні положення Конвенції постійно набувають нового розуміння за результатами. На сьогоднішній день Європейський суд з прав людини вважається однією з основних міжнародних правозахисних інституцій європейської системи захисту прав людини.

Територіальна юрисдикція Суду в контексті положень ст. 1 Конвенції тісно пов'язана з їхньою територією, але не завжди обмежується суто цією

територією. Також згідно з нормами міжнародного права до території держави відносять і ті об'єкти, які прирівнюються до території держави. А тому під юрисдикцію держави підпадають дії посадових осіб держави на території іншої держави.

Юрисдикція Суду в часі починає діяти, тобто породжувати права і обов'язки для держав-учасниць з моменту набуття чинності, а для держав, що приєдналися – з моменту набуття чинності для кожної держави, яка приєдналася. Відповідно до положень Конвенції, Суд не розглядає подані заяви щодо фактів порушення прав людини, які відбулись до моменту набрання чинності Конвенції для держави-відповідача (справа «Подбельськи проти Польщі», 1998 р.). Проте практика Суду свідчить, що виняток можуть становити заяви, в яких йдеться про «триваючі порушення»: коли початкові факти порушення, відображеного в заяві, мали місце до дати набрання чинності Конвенції для держави-відповідача, але вони безпосередньо визначали стан заявника вже після зазначеної дати (справа «Папаміхалопулос та інші проти Греції», 1993 р.).

Відповідно до положень ст. 58 Конвенції кінцевим проміжком часу юрисдикції Суду для Високої Договірної Сторони визначається з моменту денонсації Конвенції, але не звільняє її від взятих зобов'язань Конвенції щодо будь-якого порушення, яке могло бути вчинене до дати набрання дії денонсації. Таким чином, Судом може бути прийнята до розгляду заява проти держави до набрання чинності денонсації Конвенції.

Юрисдикція Суду за колом суб'єктів визначається згідно з положеннями ст. ст. 33 та 34 Конвенції, а саме: розглядає заяви проти будь-якої держави-учасниці, які подані іншими державами-учасницями або будь-якими особами, недержавними організаціями або групами осіб, що відносять себе до категорії потерпілих, викладених у Конвенції чи в її

протоколах. Юрисдикція Суду щодо розгляду міждержавних справ є відмінною від традиційних норм міжнародних відносин – право на дипломатичний захист. У ст. 33 Конвенції зазначено: «Будь-яка Висока Договірна Сторона може передати на розгляд Суду питання про будь-яке порушення положень Конвенції та протоколів до неї, яке допущене, на її думку, іншою Високою Договірною Стороною». Таким чином, держава-учасниця Конвенції має право подати скаргу до Суду не тільки в разі порушення прав і свобод її громадян іншою державою, але й в інших випадках, коли інша Висока Договірна Сторона порушує положення Конвенції та протоколів до неї. Розгляд даної скарги не є втручанням у внутрішні справи держави, адже вони не є такими з огляду на зобов'язання, які були взяті на себе державами-учасницями Конвенції. Дипломатичний захист надає право державі подати скаргу проти іншої держави в міжнародному судовому органі лише у випадку, коли сама держава є об'єктом порушення або захищає права свого громадянина (громадян), які, на її думку, є порушеними внаслідок протиправної поведінки згідно міжнародного права. У рамках права на дипломатичний захист тільки ефективний зв'язок між державою та особою у вигляді громадянства дає право державі висунути на міжнародному рівні вимоги від імені даної особи. На сьогоднішній день Європейський суд з прав людини вважається однією з основних міжнародних правозахисних інституцій європейської системи захисту прав людини. Європейський суд з прав людини своїми рішеннями та наданими рекомендаціями впливає на становлення, реформування й модернізацію сучасних національних правозахисних систем, практичне застосування європейських правових стандартів при прийнятті рішень національними судами. Юрисдикція суду поширюється на всі питання, що стосуються тлумачення та застосування Конвенції і

протоколів до неї, та які передаються йому на розгляд.

Звернення до Суду здійснюється письмово в формі індивідуальних заяв фізичних та юридичних осіб проти держави або міждержавних заяв держав-членів Конвенції між собою стосовно порушених прав, визначених Конвенцією про захист прав та основоположних свобод людини. Зміст заяв має відповідати умовам прийнятності, визначених Регламентом Суду. Звернення з індивідуальною та міждержавною заявою до Європейського суду можливе лише, якщо вичерпано всі національні засоби юридичного захисту згідно із загальновизнаними принципами міжнародного права і впродовж 4 місяців від дати постановлення остаточного рішення на національному рівні. Якщо подана заява є неповною чи недостатньо аргументованою, що може призвести до відхилення її Судом, до завершення чотирьохмісячного строку заявник має право подати оновлену заяву.

У практиці ЄСПЛ відображається принцип субсидіарності, зокрема, через правило про обов'язковість попереднього проходження позивачем всіх національних судових механізмів (за винятком випадку визнання національних засобів неефективними або у разі невиконання рішення ЄСПЛ) Справа в тому, що наднаціональне регулювання з'явилося як спосіб подолання дефіциту можливостей національного та міжнародного права у деяких напрямках регулювання або як засіб подолання суперечностей між загальноприйнятими у світі принципами та національними нормативноправовим та організаційним забезпеченням і підходами (Вишняков 2013).. Методом подолання дефіциту виступила субсидіарність,

Питання до практичного заняття

1. Міжнародне процесуальне право і процесуальне право Ради Європи (широке і вузьке розуміння міжнародного процесуального права).

2. Система процесуального права Ради.
3. Принципи та норми процесуального права Ради Європи.
4. Правотворчий процес в Раді Європи.

Література:

3. Анцупова Т. О. Правила процедури Ради Європи у контексті розвитку міжнародного публічного процесуального права. *Правове життя сучасної України: тези доповідей міжнар. наук. конф. проф.-викл. і аспір. складу*. Одеса: Фенікс, 2012. С. 402–404.
4. Анцупова Т. А. Система процесуальних норм права Ради Європи. *Право України*. 2012. № 8. С. 203–209. URL :https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_ukr_8_ukr/Antsupova_8_12/
5. Анцупова Т. О. Стан наукової розробки теоретичних та практичних проблем міжнародного процесуального права і процесуального права Ради Європи. *Альманах міжнародного права* №10. URL : <http://inlawalmanac.mgu.od.ua/v10/3.pdf>
6. Завгородній В.А. 3-13 Вплив практики Європейського суду з прав людини на юридичну діяльність в Україні: теоретичний, методологічний і прикладний аспекти : монограф. / В. А. Завгородній. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 536 с URL <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/6685/1/>
7. Луць Л. Правова система Ради Європи: міжнародно-правові та загальнотеоретичні аспекти Серія юридична. Львів, 2002. Вип. 37. С. 57-63
8. Попко В.В. Міжнародне кримінально-процесуальне право: постановка питання вісник пенітенціарної асоціації України. 2021 № 1(15) С,151-156 URL <file:///C:/Users/Gigabyte/Downloads/481-Текст>

Теми рефератів:

9. Система процесуальних норм права Ради Європи

10. Правила процедури Ради Європи

Тема 6 Міжнародне співробітництво у рамках Ради Європи у сфері захисту прав людини

Лекційний курс Механізм Європейської системи захисту прав людини. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Європейська соціальна хартія. Захист прав меншин в рамках Ради Європи. Захист прав дітей в рамках Ради Європи

Вступ до теми:

Рада Європи відіграє найзначнішу роль у забезпеченні прав людини на європейському континенті. Кожний член Ради Європи обов'язково повинен визнати принципи верховенства права та здійснення прав людини і основних свобод всіма особами, які знаходяться під його юрисдикцією. Механізми захисту прав людини створено в рамках Ради Європи на підставі Конвенції про захист прав людини й основних свобод 1950 р., яка містить правові стандарти прав і свобод людини та відіграє значну роль в процесі гармонізації стандартів у галузі захисту прав і свобод людини в Європі. Основними органами Ради Європи, які діють у сфері захисту прав людини, є Комітет міністрів, Парламентська асамблея, Європейський суд з прав людини.

Європейська система захисту прав людини включає в себе також інститут Комісара Ради Європи з прав людини, завдання якого полягає у її сприянні повазі прав людини та їх дотриманню, а правовий статус визначає Резолюція (99) 50 про Комісара Ради Європи з прав людини 1999р. Комісар має повноваження визначати можливі недоліки

у законодавстві і практиці держав-членів щодо дотримання прав людини, як вони визначені у документах Ради Європи, заохочувати ефективну імплементацію цих стандартів державами-членами і допомагати їм, за їхньої згоди, у виправленні таких недоліків. Відповідно до п. f ст. 3 Резолюції Комісар подає у відповідних, на його думку, випадках Комітету міністрів або Парламентській 437 асамблеї та Комітету міністрів доповідь, що стосується конкретних питань, а за змістом п. h подає Комітету міністрів та Парламентської асамблеї щорічну доповідь.

Згідно з п. 2 ст. 1 Резолюції (99) 50 Комітету міністрів Ради Європи: «Комісар поважає повноваження і виконує функції, відмінні від тих, що виконуються контрольними органами, створеними відповідно до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод або іншого договору про права людини Ради Європи». Крім того, Комісар Ради Європи з прав людини «не повинен розглядати індивідуальні скарги». Комісар співпрацює з іншими міжнародними установами у справі сприяння дотриманню та захисту прав людини, уникаючи при цьому непотрібного дублювання у роботі. Держави-учасниці сприяють незалежному та ефективного здійснення Комісаром його чи її функцій, зокрема, вони сприяють Комісару у встановленні необхідних контактів, включаючи його поїздки, у зв'язку з виконанням ним своєї місії та своєчасно надають запитану їм інформацію. Комісар обирається Парламентською асамблеєю більшістю голосів із трьох кандидатів, відібраних Комітетом міністрів. Держави-члени можуть представляти кандидатури у листі на ім'я Генерального секретаря. Кандидати мають бути громадянами держав-членів Ради Європи. Кандидатами висуваються видні діячі з бездоганною репутацією, які користуються визнанням авторитетом у сфері захисту прав людини, які довели свою відданість моральним цінностям

Ради Європи та які користуються особистим авторитетом, необхідним для ефективного виконання функцій Комісара. Під час перебування на своєму посту Комісар неспроможна займатися будь-якої діяльністю, не сумісної з його прямими посадовими обов'язками. Комісар обирається на невідновлюваний термін у шість років.

Європейські стандарти прав людини визначаються Європейською конвенцією про захист прав людини, яка була конвенцією зовсім нового типу, раніше невідомого; вона передбачала для держав-учасниць такі зобов'язання, які уряди раніше не брали на себе. Всього за двадцять років до прийняття Конвенції подібні зобов'язання виглядали абсолютно неймовірними і такими, що виходять за рамки міжнародного права. Це передусім стосується такого революційного поняття, як право громадянина звертатися зі скаргою на свій власний уряд до міжнародного судового форуму (Д. Фіцморіс). Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод є відкритою для підписання лише державами-членами Ради Європи. Починаючи з 1989 р кожен новий член Ради Європи має приєднатися до даної Конвенції та внести до свого законодавства необхідні зміни, які випливають з прецедентного права, утворюваного рішеннями ЄСПЛ. Діяльність контрольного механізму, створеного в рамках Ради Європи на підставі численних європейських конвенцій, сприяє уніфікації юридичних систем всіх країн Європи у сфері захисту основних прав та свобод людини. Конвенція містить 59 статей, згрупованих у 3 розділи. Після набрання Конвенцією чинності було прийнято 14 додаткових протоколів до неї, які є її невід'ємною частиною. Протоколи № 11 та 14 стосуються організації діяльності Суду і процедури розгляду заяв. Протоколи № 1, 4, 6, 7, 12, 13 визначають додаткові права та свободи, які доповнюють Конвенцію.

Важливим документом Ради Європи є Європейська соціальна хартія. Сторони визнають метою своєї політики, яку вони запроваджуватимуть усіма відповідними засобами як національного, так і міжнародного характеру, досягнення умов, за яких можуть ефективно здійснюватися такі права та принципи:

1. Кожна людина повинна мати можливість заробляти собі на життя професією, яку вона вільно обирає.
2. Усі працівники мають право на справедливі умови праці.
3. Усі працівники мають право на безпечні та здорові умови праці.
4. Усі працівники мають право на справедливу винагороду, яка забезпечить достатній життєвий рівень для них самих та їхніх сімей.
5. Усі працівники та роботодавці мають право на свободу об'єднання у національні або міжнародні організації для захисту своїх економічних і соціальних інтересів.
6. Усі працівники та роботодавці мають право на укладання колективних договорів.
7. Діти та підлітки мають право на особливий захист від фізичних та моральних ризиків, на які вони наражаються.
8. Працюючі жінки у разі материнства мають право на особливий захист.
9. Кожна людина має право на належні умови для професійної орієнтації, метою якої є допомогти їй вибрати професію згідно зі своїми особистими здібностями та інтересами.
10. Кожна людина має право на належні умови для професійної підготовки.
11. Кожна людина має право користуватися будь-якими заходами, що дозволяють їй досягти найкращого стану здоров'я, який є можливим.

12. Усі працівники та особи, які знаходяться на їхньому утриманні, мають право на соціальне забезпечення.

13. Кожна малозабезпечена людина має право на соціальну та медичну допомогу.

14. Кожна людина має право користуватися послугами соціальних служб.

15. Особи з інвалідністю мають право на самостійність, соціальну інтеграцію та участь у житті суспільства.

16. Сім'я як головний осередок суспільства має право на належний соціальний, правовий та економічний захист для забезпечення її всебічного розвитку.

17. Діти та підлітки мають право на належний соціальний, правовий та економічний захист.

18. Громадяни будь-якої зі Сторін мають право займатися будь-якою прибутковою діяльністю на території держави будь-якої іншої Сторони на засадах рівності з громадянами останньої з урахуванням обмежень, які ґрунтуються на безперечних економічних або соціальних причинах.

19. Трудящі-мігранти, які є громадянами будь-якої Сторони, і члени їхніх сімей мають право на захист і допомогу на території держави будь-якої іншої Сторони.

20. Усі працівники мають право на рівні можливості та рівне ставлення до них у вирішенні питань щодо працевлаштування та професії без дискримінації за ознакою статі.

21. Працівники мають право отримувати інформацію і консультації на підприємстві.

22. Працівники мають право брати участь у визначенні та поліпшенні умов праці та виробничого середовища на підприємстві.

23. Кожна особа похилого віку має право на соціальний захист.
24. Усі працівники мають право на захист у випадках звільнення.
25. Усі працівники мають право на захист своїх вимог у разі банкрутства їхнього роботодавця.
26. Усі працівники мають право на гідне ставлення до них на роботі.
27. Усі особи із сімейними обов'язками, які працюють або бажають працювати, мають право робити це без дискримінації та, наскільки це можливо, таким чином, щоб їхні службові обов'язки не суперечили сімейним.
28. Представники працівників на підприємствах мають право на захист від дій, що завдають їм шкоди, і для них мають створюватися належні умови для виконання ними своїх обов'язків.
29. Усі працівники мають право отримувати інформацію та консультації під час колективного звільнення.
30. Кожна людина має право на захист від бідності та соціального відчуження.
31. Кожна людина має право на житло

Діяльність Ради Європи спрямована на захист прав меншин. Для вирішення цього завдання у 1995р. було прийнято Рамкову Конвенцію про захист національних меншин. Сторони зобов'язуються гарантувати особам, які належать до національних меншин, право рівності перед законом та право на рівний правовий захист. У цьому зв'язку будь-яка дискримінація на підставі приналежності до національної меншини забороняється.

Серед Конвенцій Ради Європи захисту прав дітей присвячено Конвенція про правовий статус дітей, народжених поза шлюбом (ETS № 85); Конвенція про визнання та виконання рішень

стосовно опіки над дітьми та про поновлення опіки над дітьми (ETS № 105); Конвенція про здійснення прав дітей (ETS № 160); Конвенція про контакт з дітьми (ETS № 192)), Конвенція про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального розбещення (ETS № 201); Конвенція про усиновлення дітей (переглянута)

Питання до практичного заняття

- 11.Механізм Європейської системи захисту прав людини
- 12.Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод
- 13.Європейська соціальна хартія
- 14.Захист прав меншин в рамках Ради Європи
- 15.Захист прав дітей в рамках Ради Європи

Література:

16. Ляшенко Р.Д., Добровінський М.М. Тлумачення Європейської конвенції про захист прав людини та основних свобод у світлі сучасних концепцій праворозуміння *Часопис Київського університету права*. 2020. №3. С. 361-365 URL: <file:///C:/Users/Gigabyte/Downloads/413-Article%>
17. Антошкіна В. Особливості тлумачення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та застосування практики Європейського суду з прав людини під час здійснення судочинства в Україні. Філософські та методологічні проблеми права. 2019. № 2. С. 117–118. URL: <https://philosophy.naiu.kiev.ua/index.php/philosophy/article/view/1162>
18. Кагановська Т. Є., Пахомова І. А. Застосування практики європейського суду з прав людини. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. 2018. Вип. 26. С.

6–9. (Серія «Правознавство»). URL:
[file:///C:/Users/Gigabyte/Downloads/12641-
 \"file:///C:/Users/Gigabyte/Downloads/12641-T\"T](file:///C:/Users/Gigabyte/Downloads/12641-\) HYPERLINK

19.Ткаченко Є. В. Правовий захист прав етнічних та мовних меншин
 навчальний посібник Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 315 с.
 С.152-167 URL: [https://nlu.edu.ua/wp-](https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/msc_5_copy.pdf)
[content/uploads/2021/05/msc_5_copy.pdf](https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/msc_5_copy.pdf)

Теми рефератів

20.Європейська соціальна хартія як міжнародний інструмент захисту
 соціальних прав

21.Концепція правового захисту прав дитини

Тема 7 Діяльність Ради Європи у сферах демократичного розвитку

Лекційний курс Міжнародне співробітництво у рамках Ради Європи
 в правовій сфері. Міжнародне співробітництво у рамках Ради Європи в
 сфері місцевого самоврядування. Міжнародне співробітництво у рамках
 Ради Європи в сфері культури, освіти та спорту. Міжнародне
 співробітництво у рамках Ради Європи в сфері забезпечення свободи ЗМІ

Вступ до теми

Рада Європи за період свого існування
 сприяла розвитку міжнародного співробітництва у сферах
 демократичного розвитку та створенню дієвих міжнародно- правових
 механізмів співробітництва на регіональному рівні у зазначеній галузі.

Міжнародне співробітництво в рамках Ради Європи у правовій сфері
 охоплює цілу низку напрямів. Одним із пріоритетних є запобігання та
 протидії корупції . У 1999 р. було укладено Кримінальну конвенцію про
 боротьбу із корупцією. Конвенцією передбачено, що держави повинні
 вживати таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути

необхідними для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності як за дачу, так і за одержання хабара національним державним службовим особам. Конвенція передбачає для держав загальні принципи міжнародного співробітництва у сфері протидії корупції – використання багатосторонніх і двосторонніх міжнародних договорів, а в разі їхньої відсутності зобов'язує сторони надавати один одному максимально можливу допомогу, певну її положеннями. у 1999 р. було прийнято Цивільну конвенцію про боротьбу з корупцією. Ч. 1 ст. 3 проголошує, що кожна сторона передбачає у своєму внутрішньому законодавстві для осіб, яким заподіяно шкоду внаслідок корупційних дій, право на порушення судової справи з метою отримання повної компенсації за завдану шкоду. Компенсація може охоплювати матеріальні збитки, немайнову шкоду та втрачену вигоду. Також відзначимо Конвенцію про відмивання, пошук, арешт і конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом 1990 р., яка спрямована на позбавлення злочинців доходів, одержаних злочинним шляхом, враховуючи, що для досягнення цієї мети обов'язково необхідно також створити життєздатну систему міжнародного співробітництва. Діяльність Ради Європи спрямована на боротьбу з тероризмом. В цій сфері були прийняті Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом (1977), Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму (2005) Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (1999), метою яких є збільшення зусиль Сторін у запобіганні тероризму і його негативним наслідкам стосовно повного здійснення прав людини, зокрема права на життя, як заходами, вжитими на національному рівні, так і шляхом міжнародного співробітництва, з приділенням належної уваги чинним багатостороннім або двостороннім договорам чи угодам між Сторонами.

В структурі Ради Європи створений Конгрес місцевих і регіональних влад Ради Європи - консультативний орган Ради Європи, який у сучасному вигляді діє з 1994 року. Він представляє інтереси органів місцевих і регіональних влад 47-и держав - членів Ради Європи. Пріоритетами Конгресу є зміцнення та захист інтересів органів місцевих і регіональних влад, забезпечення їх участі у процесах європейської інтеграції, моніторинг дотримання державами - членами Ради Європи положень Європейської хартії місцевого самоврядування та спостереження за місцевими та регіональними виборами, які відбуваються в цих країнах.

У 1985р. була прийнята Європейська хартія місцевого самоврядування, яка запровадила європейські стандарти в цій сфері. Місцеве самоврядування означає право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ, під власну відповідальність, в інтересах місцевого населення. Це право здійснюється радами або зборами, члени яких вільно обираються таємним голосуванням на основі прямого, рівного, загального виборчого права і які можуть мати підзвітні їм виконавчі органи. Це положення жодним чином не заважає використанню зборів громадян, референдумів чи будь-якої іншої форми прямої участі громадян, якщо це дозволяється законом. У 20002р. була прийнята Гельсінська декларація регіонального самоврядування; у 2009р. - Утрехтська декларація про добре місцеве та регіональне врядування в неспокійний час: проблеми змін; у 2007р.-Стратегія інновацій та доброго врядування на місцевому рівні. Механізми співробітництва європейських держав в цій сфері визначає Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями 1980р. та Додатковий протокол до неї. Транскордонне

співробітництво розглядається як інструмент для вирішення технічних або адміністративних проблем сусідніх місцевих субнаціональних одиниць.

Політична стратегія РЄ у сфері міжкультурного співробітництва запроваджена у резолюцією Комітету Міністрів (95) 38 «Про стратегію Ради Європи в галузі культури», яка визначає в якості пріоритетних такі завдання культурної співпраці: сприяння демократичним цінностям і правам людини відповідно до загальних культурних підходів, встановлення атмосфери довіри і взаємної поваги між народами і спільнотами, розвиток відчуття культурної спільності нової Європи в багатстві її розмаїття. У 1962 р. була створена Рада культурного співробітництва, яка об'єднала експертів і фахівців з питань освіти, досліджень, культури, культурної спадщини – представників держав-учасниць Європейської культурної конвенції 1954р. Сторони конвенції вживають відповідних заходів для збереження свого національного внеску до загальної культурної спадщини Європи і сприяння його збільшенню. Сторони а) заохочують вивчення своїми громадянами мов, історії і культури інших Договірних Сторін; б) докладають зусиль для сприяння вивченню своєї мови або своїх мов, історії і культури на території інших Договірних Сторін і надають громадянам цих Сторін можливості для такого вивчення на її території. З цією метою договірні Сторони проводять взаємні консультації та здійснюють спільні дії, які сприятимуть культурним заходам, що становлять інтерес для Європи.

Питання розвитку фізичної культури та спорту є актуальним напрямом діяльності Ради Європи, яка координує та реалізує значну кількість програм стосовно розвитку фізичної культури і спорту (Європейська

хартія «Спорт для всіх, 1976р. та ін), що сприяють зміцненню демократії, культурному обміну й розвитку, цивілізованому проведенню спортивних змагань, захисту прав та інтересів учасників цих відносин, урегулюванню спорів у цій сфері. Рада Європи прийняла низку документів, що сформували міжнародно - правове підґрунтя співробітництва у сфері фізкультури та спорту. Зокрема була підписана Європейська конвенція про насильство та неналежну поведінку глядачів під час спортивних заходів, і зокрема футбольних матчів, що спрямована на запобігання й контроль за насильством і неналежною поведінкою глядачів під час футбольних матчів та інших спортивних заходів. Сторони Конвенції зобов'язуються забезпечити розробку та вжиття необхідних заходів які, зокрема, передбачають:

22.забезпечення залучення достатньої кількості ресурсів для охорони громадського порядку і боротьби з вибухами насильства та неналежною поведінкою, як на безпосередньо прилеглих до стадіонів ділянках і стадіонах, так і на шляхах, якими користуються глядачі;

23.сприяння тісній співпраці та обміну відповідною інформацією між поліцейськими підрозділами різних населених пунктів, яких це стосується або може стосуватись;

с) застосування або, у разі необхідності, прийняття законодавства, яке передбачає призначення відповідних покарань або, коли це необхідно, вжиття відповідних адміністративних заходів щодо осіб, визнаних винними у вчиненні правопорушень, пов'язаних з насильством або неналежною поведінкою з боку глядачів. Сторони зобов'язуються сприяти відповідальній організації та належній діяльності клубів уболівальників. Перед міжнародними матчами або турнірами за

участю клубів чи національних збірних, відповідні Сторони пропонують своїм компетентним органам, особливо спортивним організаціям, визначати матчі, під час яких можливі вибухи насильства чи неналежна поведінка з боку глядачів. Після визначення такого матчу

компетентні органи приймаючої країни організують консультації між цими сторонами. Такі консультації проводяться якнайскоріше та не пізніше ніж за два тижні до дати проведення матчу, і на них визначаються процедури, загальні та запобіжні заходи, яких має бути вжито до, під час та після матчу, включаючи, в разі необхідності, заходи на додаток до тих, що передбачені в цій Конвенції. Сторони антидопінгової конвенції 1989р. Сторони приймають у разі необхідності законодавство, правила чи вживають адміністративних заходів, які спрямовані на обмеження наявності (включаючи положення щодо здійснення контролю за обігом, володінням, ввозом, розповсюдженням і продажем), а також використання у спорті заборонених допінгових препаратів і допінгових методів та особливо анаболічних стероїдів. Сторони тісно співпрацюють з питань, що охоплюються Конвенцією, та сприяють встановленню такої співпраці між їхніми спортивними організаціями, а також зобов'язуються: а) заохочувати свої спортивні організації до такої діяльності, яка сприяє застосуванню положень цієї Конвенції в усіх відповідних міжнародних спортивних організаціях, членами яких вони є, включаючи відмову реєструвати світові чи регіональні рекорди, якщо заявки на них не супроводжуються завіреною довідкою про негативний допінговий контроль; б) сприяти співробітництву між персоналом їхніх лабораторій допінгового контролю; с) започаткувати двостороннє

та багатостороннє співробітництво між їхніми відповідними установами, органами та організаціями .

Серед ініціатив в сфері освіти відзначимо проект з освіти для демократичного громадянства (ОДГ), що стартував у 1997 р. як відповідь європейської спільноти на головні виклики сучасності, зокрема це низький рівень громадянської свідомості і соціальна відчуженість, політична апатія молоді, відсутність довіри до демократичних інститутів, зростання рівня нетерпимості і расизму, порушення прав людини. Сучасна політика у сфері освіти Ради Європи та Європейського Союзу свідчить про особливу роль школи як двигуна розбудови демократії, адже яка школа, таке й суспільство. Щоб навчати молодь бути відповідальними громадянами, які засвоїли демократичні цінності – верховенство прав людини, рівність, взаємну відповідальність, повага різноманітності, – необхідно створити в школі такі умови й атмосферу, що відповідають цим цінностям.

В сфері забезпечення свободи ЗМІ Рада Європи наголошує на необхідності плюралістичного змісту ЗМІ.

У Рекомендації № R(99)1 Комітету міністрів РЄ “Про заходи щодо сприяння плюралізму в ЗМІ” від 19 січня 1999 року підкреслюється, що така вимога продиктована статтею 10-ю Європейської конвенції з прав людини, у якій гарантується свобода вираження поглядів та інформації, а також принципами, що містяться у деклараціях і резолюціях, ухвалених на 3-й, 4-й, 5-й конференціях міністрів з питань політики в галузі ЗМІ та у Рекомендації Комітету міністрів № R(94)13 “Про заходи щодо сприяння прозорості ЗМІ” від 22 листопада 1994 року. У результаті постійного розвитку інформаційного суспільства постає виклик захисту і підтримки принципів прав людини в онлайн-середовищі. Для вирішення цих питань Рада Європи розробила різні конвенції та рекомендації. Одним із таких

документів є Конвенція про інтернет-злочинність (2001 року), що спрямована на захист інтернет-мережі від несанкціанованих та традиційних злочинів за допомогою нових технологій. Додатковий протокол до цієї Конвенції закликає до притягнення до кримінальної відповідальності за виявлення проявів расистського та ксенофобського характеру, вчинених через комп'ютерні системи. Конвенція про доступ до офіційних документів (2008 року), яка гарантує право кожного, без дискримінації за будь-якою ознакою, за запитом мати доступ до офіційних документів, які знаходяться у розпорядженні органів державної влади. Комітет Міністрів ухвалив 10 принципів для управління Інтернетом¹⁴ і запропонував нове бачення ЗМІ, відповідно до якого сайти соціальних мереж, онлайн-ігор або інформаційні сайти отримали право на свободу ЗМІ та обов'язки, відповідно до статті 10 ЄКПЛ, і запропонував рамки співпраці для держав-членів з метою збереження глобального, стабільного та відкритого Інтернету як засобу захисту свободи вираження думки і доступу до інформації. Важливість свободи слова засобів масової інформації заради встановлення демократії було підтверджено в «Декларації про захист і свободу зібрань та асоціацій з питань управління приватними інтернет-платформами та провайдерами Інтернет-послуг». Серед ініціатив Ради Європи в сфері ЗМІ відзначимо також Рекомендацію № R(96) 4 Про захист журналістів за умов конфліктів і тиску (1996). ЗМІ, журналісти й професійні організації можуть вжити важливих запобіжних заходів, що сприятимуть захисту фізичної безпеки журналістів. З метою належної підготовки до виконання небезпечних завдань за умов конфліктів і тиску слід розглянути такі заходи: а) забезпечення практичною інформацією й підготовка всіх журналістів, штатних або позаштатних, за допомогою досвідчених журналістів і спеціалізованих уповноважених органів влади та

організацій, наприклад, поліції або збройних сил; b) широке розповсюдження серед представників цієї професії існуючих 'посібників з виживання'; c) широке розповсюдження серед представників цієї професії інформації про доступність відповідного захисного спорядження.

Питання до практичного заняття

1. Міжнародне співробітництво у рамках Ради Європи в правовій сфері
2. Міжнародне співробітництво у рамках Ради Європи в сфері місцевого самоврядування
3. Міжнародне співробітництво у рамках Ради Європи в сфері культури, освіти та спорту
4. Міжнародне співробітництво у рамках Ради Європи в сфері забезпечення свободи ЗМІ

Література:

- 1 Європейські стандарти у галузі суспільного мовлення. / за ред. Шевченка Т. С., Сушко О. А. К. : Тютюкін, 2010. 264 с. URL: <https://cedem.org.ua/wp-content/uploads/2012>
- 2 Кузніченко С.О. Огляд стандартів Ради Європи у сфері протидії корупції та законодавство України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. №1. С. 17-19. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2021/4.pdf
- 3 Міжнародні стандарти місцевого самоврядування: хрестоматія / упоряд. Є. І. Бородін, С. А. Квітка, Т. М. Тарасенко. Дніпро : ГРАНІ, 2019. 148 с
- 4 Шинкаренко Т.І. ДІЯЛЬНІСТЬ РАДИ ЄВРОПИ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ. Актуальні проблеми міжнародних відносин : Збірник наукових праць : у двох частинах / Київський національний університет імені Тараса Шевченка Інститут міжнародних відносин. Київ , 2011. Випуск 96, Ч. II. 166 с.
- 5 Палюх А. Роль і значення Ради Європи в забезпеченні розвитку

фізичної культури та спорту *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2020. № 1. С. 119-125 URL: <http://elar.naiau.kiev.ua/bitstream>

6 Цукан О.М. Правові основи транскордонного співробітництва в актах Ради Європи *Юридичний бюлетень*. 2018. Випуск 7., Ч. 1. С. 161-168. URL: <http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive>

Теми рефератів:

24. Договори Ради Європи в кримінально-правовій сфері

25. Рада Європи та розвиток фізичної культури та спорту

Тема 8 Співробітництво Ради Європи з Україною.

Лекційний курс

Історія інтеграції України до Ради Європи. Правові та політичні зобов'язання України як повноправного члена Ради Європи. Процедури та стан виконання Україною прийнятих зобов'язань. Імплементация правових стандартів Ради Європи у правову систему України. Перспективи подальшої інтеграції України у європейські структури.

Вступ до теми

Україна подала заявку на членство в Раді Європи 14 липня 1992 р. 26 вересня 1995 р. Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЄ) ухвалила позитивний висновок щодо заявки України на вступ до Ради Європи (висновок № 190 (1995)). Комітет Міністрів Ради Європи ухвалив резолюцію про запрошення України стати членом організації. Україна стала членом Ради Європи 9 листопада 1995 р. Відповідно до положень Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом України та Радою Європи, підписаного 6 листопада 2006 року, 15 вересня 1995 року у Києві відкрито Центр інформації та документації Ради Європи, на базі якого у 2001 р. створено Бюро інформації Ради Європи в Україні. Україна. Відповідно до Статуту РЄ Україна

представлена у всіх трьох головних органах РЄ.

З набуттям членства у Раді Європи, наша держава добровільно взяла на себе низку формальних вступних зобов'язань перед РЄ. Крім того, як член Ради Європи Україна має статутні обов'язки: забезпечення демократії, захисту прав людини та принципу верховенства права. Після вступу України до Ради Європи, Комітет ПАРЄ з правових питань і прав людини, у відповідності до Розпорядження ПАРЄ № 508 (1995), розпочав процедуру моніторингу виконання нашою державою обов'язків і зобов'язань перед Радою Європи згідно із Статтею 3 Статуту РЄ та Висновку № 190 (1995). Комітетам ПАРЄ з політичних питань та відносин з європейськими країнами-не членами було доручено долучитися до цього процесу (надати відповідні висновки).

Наша держава взяла на себе зобов'язання приєднатися до міжнародних стандартів у галузі прав людини, створити внутрішньодержавні гарантії їх здійснення, що ґрунтуються на відповідних міжнародно-правових нормах. Зобов'язання в політико - правовій сфері передбачають не просто реформування, а, фактично, досягнення нового якісного рівня суспільно.політичного розвитку, тобто мети, яка далеко виходить за межі можливостей та компетенції державної влади. Передов. сім це стосується розвитку інститутів громадянського суспільства, яке радше має розглядатися не як об'єкт, а суб'єкт моделювання національного поступу, модернізації самої влади, а отже, побудо. ви консолідованої правової демократії. Крім того, слід зважати на умови поглиблення міжнародної співпраці: тільки розвиток сто. сунків на рівні структур громадянського суспільства є необхідною 179 умовою зміцнення взаємної довіри, без чого щільна політична інтеграція неможлива. На даному етапі Україні доводиться дола. ти успадковане відставання та викривлення суспільного розвит. ку, підсилюючи внутрішні чинники зовнішніми. У резолюціях і рекомендаціях ПАРЄ теми, що стосуються умов

розвитку громадянського суспільства, формулюються так: «Посилити контрольну функції парламенту, зокрема схвалити закон про тимчасові слідчі та спеціальні комісії Верховної Ради; встановити законодавчі гарантії та умови діяльності парламентської опозиції... продовжити реформу місцевого самоврядування для впровадження положень Європейської хартії місцевого самоврядування»

Прецедентна практика Європейського суду з прав людини сьогодні фактично імплементується в національну правову систему України, оскільки сама Конвенція дає Європейському суду право фактичного тлумачення положень Конвенції, а національні судові органи починають дедалі частіше посилатися на прецедентні рішення Європейського суду при вирішенні питань у межах національної судової юрисдикції. Таким чином, Конвенція з прав людини й міжнародні стандарти, які виникли на підставі прецедентної практики ЄСПЛ складають 169 ту правову основу, на якій будуються правові принципи національного регулювання відносин держави (державних органів) й особи (юридичної або фізичної). Наприклад, захисний режим Конвенції встановлений для права власності, яке має забезпечуватися державою, а Стаття 1 Протоколу 1 до Конвенції передбачає, що « кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном».

Питанням відстеження прогресу виконання Україною своїх обов'язків та зобов'язань перед РЄ опікується Моніторинговий комітет ПАРЄ. Загалом за історію застосування процедури моніторингу стосовно України згаданим Комітетом було ухвалено більше п'ятнадцяти резолюцій та рекомендацій.

Рада Європи підтримує Україну і заявляє про нагальну потребу створити комплексну систему відповідальності за порушення міжнародного права і злочин агресії РФ проти України. Зокрема, у своєму рішенні Комітет міністрів РЄ підтвердив необхідність рішучої та недвозначної міжнародно-правової

відповіді на російську агресію проти України, не залишаючи місця безкарності за серйозні порушення міжнародного права та підкреслюючи, що правова відповідальність осіб, які вчинили такі порушення, є надзвичайно важливою. Комітет підкреслив нагальну потребу створити комплексну систему відповідальності за серйозні порушення міжнародного права внаслідок російської агресії проти України, щоб уникнути безкарності та запобігти новим порушенням. Комітет міністрів прийняв до відома пропозиції України щодо створення спеціального *ad hoc* трибуналу щодо злочину [агресії проти України](#) та комплексного міжнародного механізму компенсації, включаючи, як перший крок, міжнародний реєстр збитків. Також у рішенні вітаються зусилля у співпраці з Україною, спрямованні на притягнення до відповідальності осіб, які вчинили злочин агресії проти України, та отримання повного відшкодування збитків чи шкоди, спричинених порушеннями росією міжнародного права щодо України.

Питання до практичного заняття

1. Інтеграція України до Ради Європи: історія питання
2. Імплементация Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод в правову систему України.
3. Рішення вропейського суду з прав людини як джерела права України.
4. Співробітництво України з Парламентською асамблеєю Ради Європи.
5. Співробітництво Ради Європи з Україною в питаннях протидії агресії Російської федерації
6. Перспективи України в політико-правовому просторі Ради Європи.

Література

1. Falalieieva L. H. Evolution of European standards for ensuring economic and social rights. Scientific achievements of countries of Europe in the field of legal science: Collective monograph. Sandomierz, Poland (Humanities and Natural Sciences University in Sandomierz); Riga: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018. P. 290-317.
2. Анцупова Т. О. Наближення української системи правосуддя до стандартів Ради Європи / Т. О. Анцупова// Міжнародний конгрес європейського права : зб. наук. праць : (м. Одеса, 21– 22 квіт. 2017 р.) . 2017 . – С. 301– 305.
3. Дергачов О. Виконання Україною міжнародних зобов'язань у сфері розвитку інститутів громадянського суспільства URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/dergachov_vykonannia.pdf
4. Завгородній В.А. 3-13 Вплив практики Європейського суду з прав людини на юридичну діяльність в Україні: теоретичний, методологічний і прикладний аспекти : монограф. / В. А. Завгородній. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 536 с.
5. М. Г. Хаустова Імплементация європейських правових стандартів у правову систему України URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream>
6. Практика ЄСПЛ Український аспект URL:<https://www.echr.com.ua/>
7. Фалалєєва Л. Г. Повага до прав людини як складова формування європейської ідентичності та Конституція України. Правова держава. Щорічник наукових праць. Випуск 31. Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2020. С. 415-426.
8. Фулей Т. Вплив практики Європейського Суду з прав людини на

судову практику України: підходи та виміри. Право України. 2015. №2. С.98–112

Теми рефератів

1. Проблема організаційно-правового забезпечення імплементації норм права Ради Європи до законодавства України
2. Прецедентна практика ЄСПЛ як джерело права України

ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК (ЕКЗАМЕН):

1. Інституційний механізм Ради Європи
2. Система принципи та джерела права Ради Європи
3. Процесуальне право Ради Європи
4. Європейський Суд з прав людини: правова основа діяльності, структура, склад, юрисдикція
5. Міжнародне співробітництво у рамках Ради Європи в правовій сфері
6. Діяльність Ради Європи у сферах демократичного розвитку
7. Співробітництво Ради Європи з Україною

8. Концепції єдиної Європи та їх роль у створенні Ради Європи
9. Заснування Ради Європи. Умови членства в РЄ. Географічне розширення Ради Європи
10. Статут Ради Європи
11. Мета, цілі, принципи діяльності Ради Європи
12. Основні напрями діяльності Ради Європи
13. Система керівних органів Ради Європи
14. Комітет Міністрів Ради Європи
15. Консультативна асамблея Ради Європи
16. Секретаріат Ради Європи
17. Консультативні органи Ради Європи
18. Європейський суд з прав людини: загальна характеристика.
19. Правова система Ради Європи: загальнотеоретичні аспекти
20. Система права Ради Європи
21. Принципи права Ради Європи
22. Тенденції розвитку права Ради Європи
23. Загальна характеристика Європейських конвенцій та угод.
24. Процес розробки й прийняття договорів в РЄ.
25. Механізми контролю виконання державами-членами договорів Ради Європи.
26. Поняття процесуального права Ради Європи
27. Принципи процесуального права Ради Європи
28. Структура процесуального права Ради Європи
29. Правотворчий процес у Раді Європи.
30. Процес моніторингу Ради Європи.
31. Процес імплементації права Ради Європи до національних правових систем держав- членів.

- 32.Правові джерела діяльності Європейського суду з прав людини
- 33.Структура Європейського Суду з прав людини
- 34.Юрисдикція Європейського Суду з прав людини
- 35.Порядок звернення до Європейського Суду з прав людини
- 36.Механізм Європейської системи захисту прав людини
- 37.Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод
- 38.Європейська соціальна хартія
- 39.Захист прав меншин в рамках Ради Європи
- 40.Захист прав дітей в рамках Ради Європи
- 41.Міжнародне співробітництво у рамках Ради Європи в сфері місцевого самоврядування
- 42.Міжнародне співробітництво у рамках Ради Європи в сфері культури, освіти та спорту
- 43.Міжнародне співробітництво у рамках Ради Європи в сфері забезпечення свободи ЗМІ
- 44.Правові основи співробітництва України з Радой Європи
- 45.Основні напрями співробітництва України з Радой Європи
- 46.Співпраця України з Радою Європи з підтримки територіальної цілісності та суверенітету України.
- 47.Співпраця України та Ради Європи у процесі проведення нагальних внутрішніх реформ.
- 48.Участь Ради Європи в захисті прав людини в Україні
- 49.Правові та політичні зобов'язання України як повноправного члена Ради Європи.
- 50.Участь України у договорах Ради Європи.
- 51.Перспективи подальшої інтеграції України у європейські структури.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Серія «Навчально-методичні посібники»

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ РАДИ ЄВРОПИ

Навчально-методичний посібник
для аспірантів спеціальності 081 «Право»

Електронне видання

*Укладачка О. О. Сурілова
За редакцією Х. Н. Бехруза*

Видано в авторській редакції.

Ум-друк. арк. 4,75

Видавець ПП «Фенікс»
(Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.02).
Україна, м. Одеса, 65009, вул. Зоопаркова, 25.
e-mail: fenix-izd@ukr.net
www.feniksbooks.com